

MAGASINET Ordet & israel

STOR GLÆDE
OG TAKNEMMELIGHED
OVER NY LEJLIGHED

Meno Kalishers far
overlevede mirakuløst
Holocaust

Den barske fortælling
om jøderne på Mauritius

Mød Ordet og Israels
nye formand

Ordet og Israel
Vejlby Centervej 46
8240 Risskov
Tlf.: 86 98 79 12
E-mail: kontor@ordetogisrael.dk

Bank: 6110 9042977829
www.ordetogisrael.dk

Kontortid:
Mandag-fredag 9-14

Kontorsekretær/forretningsfører:
Lisbet Mejlggaard

Formand:
Rolf Weber Jørgensen
Th. Staunings Vej 30, 9210 Aalborg SØ
Tlf.: 28224821
rolf@ordetogisrael.dk

Generalsekretær:
Ole Andersen
Palnatokesvej 11,
3600 Frederikssund
Tlf.: 47 38 58 58
oleandersen@ordetogisrael.dk

Landssekretær
Nicklas Lautrup-Meiner
Søbyvej 8, Hvidovre
Tlf.: 22540275
nicklas@ordetogisrael.dk

Projektkoordinator:
Ellen Hessellund Mikkelsen
Tlf.: 29 74 44 20
ellenhessellund@ordetogisrael.dk

Journalistisk medarbejder:
Anders Hjorth Vindum
Tlf.: 61 26 63 16
andersvindum@ordetogisrael.dk

Bibelunderviser:
Morten Vartdal
Voel
Tlf.: 51911967
mortenvartdal@ordetogisrael.dk

Joffimedarbejdere:
Sigrid Winther Jensen
joffi.sigrid@ordetogisrael.dk

Jonas Kattner Sørensen
joffi.jonas@ordetogisrael.dk

Jerusalem:
Beit HaArava 1, Talpiot,
93389 Jerusalem
Tlf.: 00972 54 883 7929
Tlf.: 004577343074
jerusalem@ordetogisrael.dk

Medarbejdere i Jerusalem:
Signe og Simon
Kammersgaard Back
Tlf.: +972 (0)54 392 4621
signe@ordetogisrael.dk
simon@ordetogisrael.dk

Yad va Lev Senior i Jerusalem:
Shalom Yehuda 12, Talpiot,
93395 Jerusalem
Tlf.: (00972) 542885099

Poriya:
Det Danske Hus, Derech Ha'Yam
Postboks 275, 15208 Poriya Illit

Medarbejdere i Poriya:
Cecilie og Jakob Ulriksen
Tlf.: 004577343797
detdanskehus@ordetogisrael.dk

Joffibestyrelsen:
Nicolai Kaltoft
Tlf.: 42158122
nicolai.kaltoft96@gmail.com

Ordet og Israel, Norge:
Postboks 2414, 3792 Skien

Redaktion:
Ole Andersen (ansvarshavende)
Anders Hjorth Vindum
Hanne Gundlach
Camilla Søndergaard

Artikler og annoncer repræsenterer ikke nødvendigvis redaktionens synspunkter.

Tryk: Øko-Tryk, Skjern
Layout: Ben Haman Jensen
Layout af joffisider:
Ruben Tambjerg Hoffmann
Forside: Overtagelse af ny lejlighed i Jerusalem
Fotograf: Noa Goldberg
ISBN 09012370

Abonnement 2023: 215 kr.
Adresseændring m.m.:
kontor@ordetogisrael.dk

Næste magasin omdeles: 1.10.

INDHOLD

- 3 ..... Ny lejlighed
- 4 ..... Zvis kamp for overlevelse
- 6 ..... Glimt
- 7 ..... Ændring af vedtægter
- 8 ..... Jøderne på Mauritius
- 11 ..... Israelnyt
- 13 ..... Ordet og Israels nye formand
- 14 ..... Brev fra Poriya
- 15 ..... Hvad kan vi lære af Josva?
- 17 ..... Leder
- 18 ..... Joffi
- 24 ..... Sommerstævne

Kom indenfor i Ordet og Israels nye lejlighed

AF NICKLAS LAUTRUP-MEINER

Endelig lykkedes det!

30. juli overtog Ordet og Israel en ny lejlighed i Jerusalem i naboejendommen til Joffihuset. Og i midten af august flyttede vores lederpar i Jerusalem, Signe og Simon, og deres søn, Josva ind.

I mange år har vi lejet boliger til medarbejderne. At købe en lejlighed har derfor længe stået højt på ønskelisten. Det giver nemlig ro i arbejdet, fordi man som ejer er uafhængig af udlejerens vilkår og skiftende ønsker. På sigt giver det også en besparelse, fordi der nu ikke længere skal betales lejeudgifter.

Opbakningen til købet af lejligheden har været enorm. Mange har fulgt med i købsprocessen, bedt for den og spurgt, hvordan det gik. Mange har også bidraget med lån og gaver. Stor tak for det!

Prisen for lejligheden inklusive salær til ejendomsmægler og advokat, skatter og diverse klargøringsudgifter ender på

lidt over 6 millioner kroner. Det er mange penge! Men det afspejler boligmarkedet i Jerusalem.

Vi har desværre ikke kunnet låne penge i banken til købet. Men på grund af en stor arv og et ældre lån samt de mange nye lån og gaver stod vi allerede før Sommerstævnet i den situation, at vi alligevel havde penge nok til at betale det fulde beløb. En del af de penge er dog private lån, der skal tilbagebetales. Over en årrække kommer vi således til at mangle 475.000 kroner til at tilbagebetale lånene.

Det er et meget flot resultat, at vi kan købe en lejlighed til 6 millioner kroner og så kun mangle så lidt for, at den er fuldt finansieret af arveindtægter og gaver.

Tak til alle jer, der har bedt for processen og bidraget økonomisk, og tak til jer, der vil give en gave, så vi også kan få finansieret de sidste 475.000 kr. 🙏

Den nye lejlighed blevet gjort pænt i stand. Og hvem er bedre egnet til den opgave end Yad va Lev? (Fotos: Ordet og Israel)

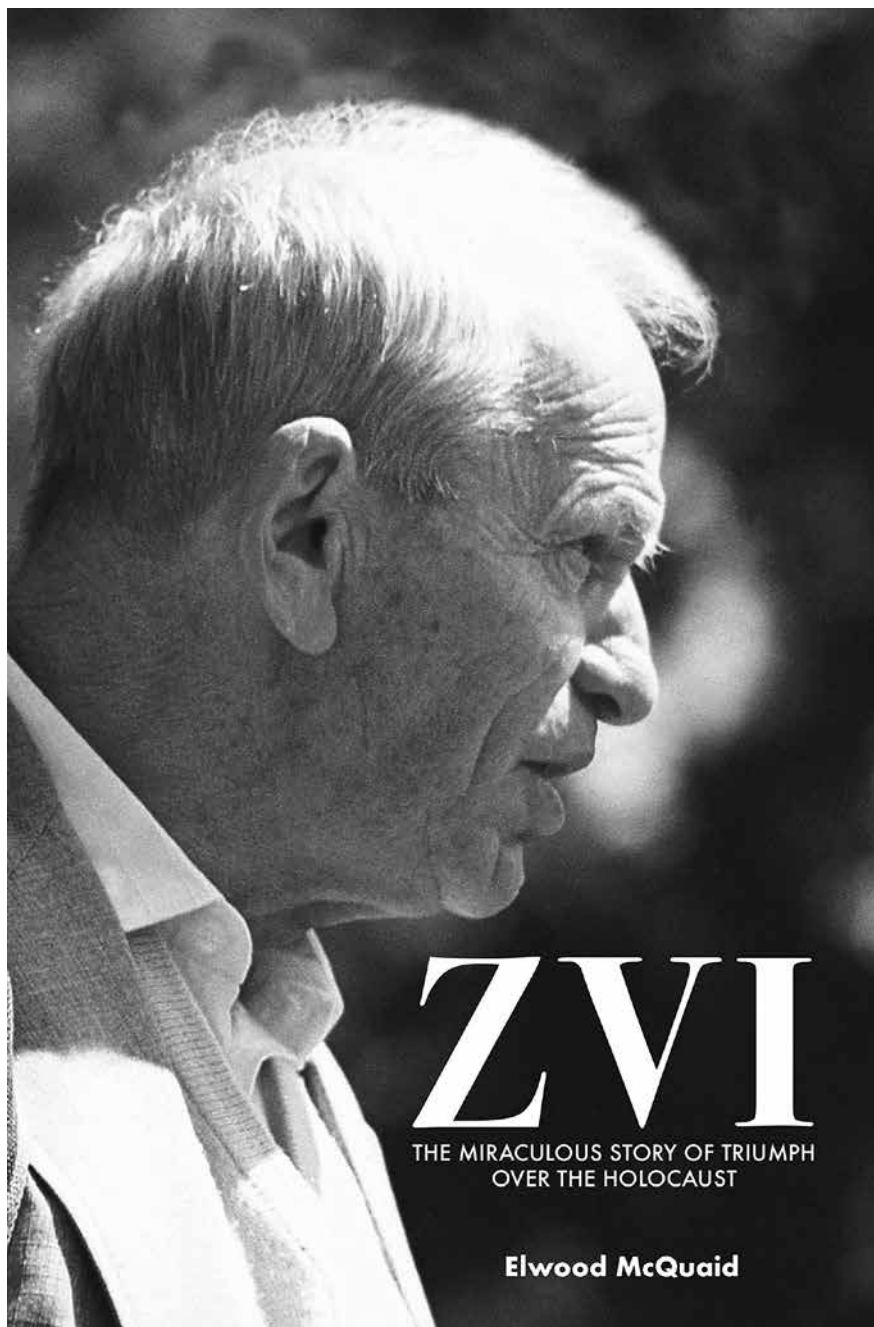
Tæt på Joffihuset

Signe og Simon Kammersgaard Back, som leder Yad va Lev-arbejdet i Jerusalem, flyttede i august ind i den nye lejlighed på Beit HaArava 3, 2. sal. Her får de et alrum, to værelser og et badeværelse fordelt på 83 kvadratmeter.

»Vi er glade for at være tættere på de unge volontører i Joffihuset. Og så har lejligheden en dejlig altan. Den tror jeg kan blive et godt spot til personlige andagtsstunder.« lyder det fra Signe.

En jødisk drengs lange vej til Israel

■ FORTALT AF MENO KALISHER, OVERSAT AF ANDERS HJORTH VINDUM

Zvis utrolige beretning kan læses i bogen »Zvi: The Miraculous Story of Triumph Over the Holocaust«. Den kan købes på Amazon.

På årets Sommerstævne var der besøg af Meno Kalisher, som er leder i den messianske menighed Jerusalem Assembly. Ud over at forkynde og undervise fortalte Meno historien om sin far, Zvi, der overlevede Holocaust og rejste til Israel. Her følger en fri og forkortet oversættelse af Menos fortælling. Den fulde version kan findes på Ordet og Israels YouTube-kanal.

Normalt når der fortælles holocausthistorier er folk i et »kirkegårdshumør«. Men sådan er jeg ikke vokset op. Hver sabbat lavede min far morgenmad – og så ville vi høre holocausthistorier. Vi kunne nogle gange godt fornemme, at han kun gav os halve historier, hvis det blev for barskt. »Nej, vi vil høre det hele. Også det med blodet,« sagde vi.

Reddet af sit ariske udseende

Min far blev født i Polen og var ni år, da krigen brød ud. Han lignede en almindelig polsk dreng, og det reddede ham. Men hans forældre var jøder.

Hans mor sendte ham på børnehjem og sagde. »Husk én ting: Lad ingen vide, du er jøde. Ingen.« Det var sidste gang, han så hende.

Da han senere under krigen vendte tilbage til Warszawa, opdagede han, at naboerne havde overtaget forældrenes hus. Og de var ikke særligt gæstfrie. Da han spurgte, hvor hans forældre var (han vidste på det tidspunkt ikke, at de var døde), fik han at vide, at alle jøder var i ghettoen. Så han stjal noget mad og kravlede gennem kloakkerne derind. Det var som at komme ind

i en parallel verden. Omvandrede skeletter. Folk, der tiggede om at blive skudt i stedet for at dø af sult.

Som dagene gik, begyndte han at ligne de andre. Til sidst kunne han tælle sine knogler.

Han var nødt til at komme væk. En regnvejrsdag besluttede han at hoppe ned fra muren, der omgav ghettoen. Han landede lige mellem to nazistiske soldater. Så han løb. Og de kunne ikke nå at skyde ham. Det var kun begyndelse på en historie om at løbe væk fra kugler.

En kamp for overlevelse

Bibelen siger, at man ikke må stjæle. Men her tolkede min far den lidt anderledes. Han lånte bare. Hvis nogen havde meget frugt, tog han det. Sådan var livet under krigen. Alle prøvede at overleve.

Han oplevede en af sine venner blive taget af en nazist og nærmest blive revet midt over. Og at en nazist ville imponere en pige og derfor bad en jøde om at komme hen til ham – for at skyde ham i hovedet.

På et tidspunkt ledte han efter arbejde på en gård, så han kunne få mad, tøj og et sted at sove. Han mødte hr. Fogel og hans kone. De accepterede min far, fordi han så polsk ud.

De sagde, at han kunne tage køerne ud på marken hver morgen. Så ville han få noget vand med lidt mælk i – og det var hans mad. Han var meget glad! Han tog ud på marken, hældte vandet ud og malkede køerne. Han var ikke dum. Han byttede noget af mælken for forskellige ting og klarede sig på den måde. Indtil en aften, hvor Hr. Fogel modtog et brev med beskeden om, at to af hans sønner var døde ved fronten. Han blev så vred, at han ville slå min far ihjel. Han sagde til sin kone »lad os give ham en fridag«. Men min far havde gennemskuet, at det var en »fridag fra livet«. Så han tog han masse skinke og stak af.

Hans eneste mulighed var at tage ud i skoven til frihedskæmperne. Da han var 11 år, sendte de ham ud for at klippe telefonledninger over. Da han kravlede ned fra

masten, stod der en naziofficer. Han blev taget til afhøring, blev tæsket og sluppet fri. Det tog flere uger, før han var hele igen. Det var Guds vilje at holde ham i live. Jeg har ikke andre forklaringer.

»Velkommen, soldat«

Han havde ingen familiemedlemmer, så han vidste ikke, hvad han skulle, da krigen sluttede. Han havde kun gået i skole tre år, men talte ti sprog.

I 1947 besluttede han at tage til Israel. Han var ikke troende, og som mange unge tænkte han kun på hævn. Han rejste med et skib, hvor der var plads til 100 – men de var 600. Da de kom tæt på Israel, stoppede britiske krigsskibe dem og sejlede dem til en interneringslejr på Cypern. Efter otte måneder kom han til Israel.

Alle nabolandene var fjender, som ønskede jøderne døde. Så alle unge mænd, der kom til landet, blev mødt med et »velkommen, soldat«.

En aften havde han fri og tog til Tel Aviv. Han ville bare sidde på en bænk, for han havde ingen penge på lommen. En ældre kvinde kom og gav ham en bibel og sagde »læs den«.

Han slog op i Salmernes Bog 27, vers 10: »Min far og mor har forladt mig, men Herren tager mig til sig«. På grund af min fars fortid ramte versene hårdt. Han fortsatte med at læse – indtil hans bibel blev stjålet.

Da han var færdig med militærtjeneste, flyttede han til Jerusalem. Her var der ingen jobs. Der var enorme flygtningestrømme. Alle jobsene blev givet til familier. Ikke til unge, enlige mænd.

En hård ny begyndelse

De vanskelige levevilkår betød meget kriminalitet. Min far tog på restaurant og spiste rigtig godt. Da tjeneren kom med regningen, svarede han: »Giv den til regeringen.« Så kom politiet. Han sagde »tak, sæt mig i fængsel«. Han fik to dage – men det var slet ikke nok, for det var vinter. Så han tog på hotel og boede der en uge. Heller ikke her kunne han betale. Så politiet kom. »Er det nu dig igen? Hvad vil du

Meno Kalisher i Fjellerup i juli 2023. (Foto: Troels Ingemann)

have?» »Jeg vil bare have et arbejde.«

Efter et par ture i fængslet sagde dommeren »lad os finde på noget andet«. Så han fik at vide, at han skulle bo i nogle barakker uden for byen og ville få et job. Og det blev slutningen på hans kriminelle liv.

I barakkerne var der nogle troende, som havde bibelstudie. De inviterede ham med. Han syntes, det lød vildt: De troede på tre guder. Men det var nogle flinke mennesker. Han fortsatte med at komme og indså, at Jesus er den sande Messias. Han accepterede Jesus som sin herre og frelser, og hans liv blev forvandlet.

Min far boede i Israel med min mor. Vi er tre drenge og en pige. Alle er gift og har fire børn. Han havde 16 børnebørn. Gud velsignede virkelig familien, og jeg kan sige, at Gud i sandhed har været god og trofast mod os. ☺

Tag på advenstkursus til november

Kurset har længe været fuldttegnet, men på grund af sygdom er der nu et par ledige pladser på årets advenstkursus, 18.-28. november. Temaet er »Advent: Herren kommer med trøst og håb – til Israel og til os«. Torben Kjær og Jakob Ulriksen underviser, og Morten Nielsen er kursusleder.

Den første uge bor man i Det Danske Hus ved Genesaret Sø. Kurset slutter med tre dage i Jerusalem.

Læs mere og tilmeld dig på ordetogisrael.dk.

Tak til sommerens arbejdsteam

I juli var årets arbejdsteam en tur i Poriya for at give Det Danske Hus en kærlig hånd. Her tilbragte de to uger. Flemming Espø, som endnu en gang stod i spidsen for arbejdet, fortæller, at tiden blev brugt godt:

»Vi havde et godt og varmt ophold og kom hjem med en oversigt med 32 små og store opgaver, som vi har arbejdet med. En af opgaverne var at male stueetagen i elevfløjen. Derudover blev der opsat akustikloft i dagligstuen, udskiftet to vaskeskabe i køkkenet og lavet cykelstativ i det nye skur i haven.« Nogle fra teamet fik også kigget nærmere på Ordet og Israels nye lejlighed i Jerusalem.

Der skal lyde en kæmpe stor tak til alle, der var afsted. Arbejdsteamets indsats er meget vigtig – og højt værdsat.

Årets team bestod af (bagerst fra venstre): Brian Støvring, Leif og Gurlø Falk Hansen, Ragnhild og Poul Pedersen, Anni og Flemming Espø, (forrest fra venstre) Ebbe Heintze, Anette Sode og Kenneth Have Petersen.

Indkaldelse til ekstraordinært årsmøde

Tirsdag den 19. september klokken 19,30 afholder Ordet og Israel ekstraordinært årsmøde. Årsagen kan man læse mere om på side 7.

Årsmødet afholdes online, og man skal tilmelde sig senest 12. september ved at skrive en e-mail til kontor@ordetogisrael.dk.

Sponsorløb gav mange penge til Yad va Lev

Traditionen tro blev der afholdt sponsorløb i forbindelse med årets Sommerstævne. Her blev der samlet mange penge ind til Yad va Lev, som er Ordet og Israels diakonale arbejde i Jerusalem. Lige omkring 90.000 kr. kom der ind.

Tak til alle, der bidrog ved at løbe eller sponsorere!

Under stævnet blev der desuden indsamlet cirka 82.000 kr. til Ordet og Israel. Der blev også indsamlet cirka 48.000 kr., hvoraf halvdelen går til den messianske menighed Jerusalem Assembly. Den anden halvdel går til et arbejde i New Zealand, som Jael Kalisher (der medvirkede ved stævnet) er med i, og som handler om at tale om tro med israelske turister.

(Foto: Troels Ingemann)

Ekstra årsmøde - her er forklaringen

AF OLE ANDERSEN, GENERALSEKRETÆR

Ordet og Israel har indkaldt til ekstraordinært årsmøde 19. september. Mange medlemmer, der modtog indkaldelsen først i august, har uden tvivl undret sig. Det er jo ikke længe siden, at der blev afholdt almindeligt årsmøde i forbindelse med Sommerstævnet i Fjellerup. Og desuden er det første gang i Ordet og Israels historie, at der indkaldes til ekstraordinært årsmøde.

Hvorfor så pludselig afholde et ekstraordinært årsmøde nu? Forklaringen kan gives med ét ord: Skattestyrelsen.

Få dage før årsmødet 30. juni meddelte Skattestyrelsen os, at Ordet og Israels vedtægter skal ændres, hvis gaver og gavebreve til Ordet og Israel også efter 1. oktober skal være skattefradragsberettigede. Ændringen af vedtægterne er minimal og i praksis uden nogen betydning.

Vi bad Skattestyrelsen om forlængelse af fristen for at ændre vedtægterne, fordi vi lige havde holdt årsmøde. Men sidst i juli modtog vi styrelsens afvisning af det ønske.

Bestyrelsen vedtog derfor vedtægtsændringen i begyndelsen af august og indkaldte til det ekstraordinære årsmøde.

Eneste punkt på dagsordenen er godkendelse af vedtægtsændringen.

Det ekstraordinære årsmøde holdes tirsdag 19. september kl. 19.30. Mødet holdes online. Alle medlemmer, der ønsker at være med, kan inden 12. september tilmelde sig til Ordet og Israels kontor og vil så få tilsendt et link. Vedtægterne har intet krav om, hvor mange der skal deltage i et årsmøde. Det vigtige er, at et flertal af deltagerne stemmer for.

Bestyrelsen forventer, at vedtægtsændringen vil blive vedtaget med stort flertal. Derefter vil de nye vedtægter blive indsendt til Skattestyrelsen sammen med en ansøgning om fortsat fradragsret.

Gaver og indbetalinger på gavebrev frem til 30. september er selvfølgelig fradragsberettigede. Og Skattestyrelsen har skriftligt meddelt os, at de ikke har indvendinger mod andet i vedtægterne. Derfor er vi helt trygge i, at det med denne vedtægtsændring er sikret, at også gaver og gavebrevsbeløb, der indbetales efter 1. oktober, er fradragsberettigede.

Er det noget bureaukratisk bøvl uden megen reel betydning? Ja! Men det gør Skattestyrelsen glad, og det sikrer, at ga-

ver til Ordet og Israel også fremover er fradragsberettigede.

Derfor holder vi ekstraordinært årsmøde – med et skævt smil på læben. ☺

Selv om Ordet og Israel holdt årsmøde i forbindelse med sommerstævnet i juli, er der brug for et ekstraordinært årsmøde i september. Det skyldes en afgørelse i Skattestyrelsen. (Foto: Troels Ingemann)

Ordet og Israel holder ekstraordinært årsmøde

**tirsdag den 19. september
2023 kl. 19.30 online**

Bestyrelsen beder årsmødet godkende en ændring af vedtægternes § 11, stk. 2, så der kommer til at stå, at midler ved foreningens opløsning skal bruges inden for Danmark eller et andet EU/EØS-land.

Medlemmer kan tilmelde sig til kontoret (kontor@ordetogisrael.dk) senest 12. september og vil så få tilsendt et link til mødet, som foregår online.

Flugten fra Holocaust, der endte i Det Indiske Ocean

I 1940 sendte englænderne næsten 1600 jøder, der var flygtet fra Europa, til den lille tropeø Mauritius langt sydpå i Det Indiske Ocean.

I næsten fem år var de spærret inde bag høje mure og pigtråd.

AF HANNE GUNDLACH JØRGENSEN

»Velsignet være den sande dommer« står der på skiltet ved indgangen til den jødiske begravelsesplads. Lyset er gråt. Det regner. Små sten på en del af de våde gravsteder vidner om, at der jævnligt kommer besøgende. De døde er ikke glemte, selvom de ligger langt væk fra deres pårørende – på gravpladsen i byen Beau Bassin på den lille paradisiske ø Mauritius 900 km øst for Madagaskar. 127 jøder, der døde på øen mellem 1940 og 45, er begravet her.

Deres historie begynder imidlertid i en helt anden del af verden.

Tilladelse til at forlade Tyskland

Situationen i Europa spidsede til, og mange tusind jøder forsøgte at flygte ud af nazisternes kløer, men kunne ofte ikke få udrejsetilladelse.

I september 1940 sejlede to skibe fra Bratislava ned ad Donaufloden med retning mod Rumænien. Her stødte endnu et skib til, og kursen gik mod Haifa.

De ombordværende jøder, der kom fra Tyskland, Polen, Østrig, Tjekkoslaviet og Rumænien, var nogle af de sidste, der fik lov til at rejse ud af Tyskland og de besatte områder.

For mange havde det at undslippe nazisterne en høj pris. Forholdene på de tre skibe var forfærdelige. På sejlturen mod Haifa løb det ene skib tør for kul. Dele af det blev brudt ned og brugt som brændstof. Der var mangel på vand, mad og medicin, og døde passagerer blev kastet over bord.

Ingen adgang til Palæstina

Ankomsten til Palæstina tre måneder senere gav ingen lettelse. De flygtende blev mødt af kulde fra engelsk side og

en vis ligegyldighed fra jødisk side.

De to første skibe ankom til Haifa først i november 1940. Den jødiske militære undergrundsbevægelse Haganah ønskede at stoppe skibet Patria for at forhindre, at englænderne tvang det til at sejle over 3000 flygtninge videre til Mauritius.

Man forsøgte derfor at sænke det og havde forinden advaret passagererne og sagt, at de skulle springe i vandet. Men operationen gik galt, og 260 flygtninge og et antal engelske besætningsmedlemmer blev dræbt.

De, der overlevede, fik i henhold til in-

På Saint Martin Jødiske Begravelsesplads i Beau Bassin er der 127 gravsteder for jøder, der døde i den engelske interneringslejr fra 1940-45. (Foto: Hanne Gundlach Jørgensen)

ternational lov tilladelse til at blive i Palæstina.

De øvrige flygtninge på de to andre skibe blev derimod alle sendt til interneringslejren Atlit syd for Haifa. Efter nogle dage fik de meddelelse om, at de skulle pakke deres ting, fordi de næste dag

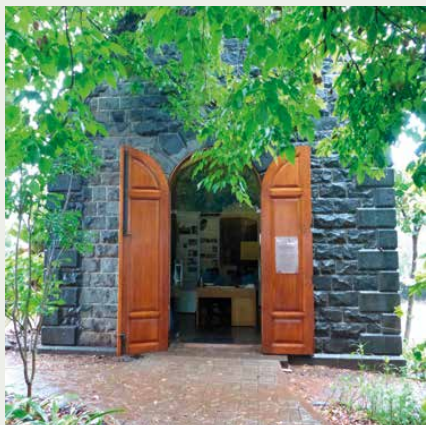
skulle forlade lejren.

Flygtningene forsøgte at gøre modstand, men 1580 jødiske flygtninge blev tvunget med og sat ombord på et skib med kurs mod Mauritius.

Frygten for spioner

Englænderne havde fået den opfattelse, at når nu alle disse flygtninge kom fra fjendeland eller lande besat af fjenden, så kunne man ikke vide, om der kunne være tyske spioner imellem dem. Man vidste i hvert fald med sikkerhed, at nazisterne havde været involveret i, at flygtningene kom afsted.

Guvernøren på Mauritius fik derfor besked om, at jøderne skulle holdes inde-

Kapellet ved siden af begravelsespladsen gemmer et lille fint museum, der fortæller historien om de jøder, som englænderne internerede på Mauritius (Foto: Hanne Gundlach Jørgensen)

spærret bag pigtråd og være under konstant bevogtning. Englænderne bad ham om at skaffe plads til 4000 jødiske flygtninge.

Tre uger senere ankom flygtningene til den lille ø, der med sit varme klima, de hvide strande og de flotte koralrev kunne have været et paradys for dem. Men fængslet i den lille by Beau Bassin var blevet gjort klar.

Den lokale befolkning på Mauritius, der primært består af mennesker med indiske rødder, var helt anderledes positivt stemt. De bød dem velkommen fra små både, da de ankom til havnen i Port Louis, ligesom de donerede tøj og andet til dem. Flygtningenes ankomst til den lille ø, der er noget mindre end Fyn, var jo en helt usædvanlig begivenhed.

In the shadow of Beau Bassin

Hella Rypinski fra Gdansk i Polen var knap 14 år, da hun forlod Bratislava med sin nærliggende bror og deres forældre.

Efter tre måneder kom familien til Haifa og efter yderligere tre uger til Mauritius. I løbet af de to første måneder døde først broren og kort efter hendes mor. Samtidig var Hella adskilt fra sin far.

Efter mere end fire et halvt år på Mauritius forlod Hella og hendes far i august 1945 øen sammen med de øvrige med kurs mod Palæstina. Hella sneg sig imidlertid af båden i Mombasa i Kenya og rejste alene med toget til Sydafrika, hvor hun havde

pårørende og siden selv stiftede familie.

Hella døde i 1977 i en alder af kun 50 år. Hendes historie og andre historier om jøderne på Mauritius kan man se i dokumentarudsendelsen »In the Shadow of Beau Bassin«, der ligger på YouTube.

Hella Ripinski og hendes far, Mordechai, på et foto, som er taget, mens de var i interneringslejren på Mauritius. (Foto: jewishdetaineesmauritius.com)

Deporterede jøder fra Mauritius fik i 1945 lov til at komme til Palæstina, hvor de ankom til havnen i Haifa efter løsladelsen. (Foto: Kluger Zoltan/GPO)

Mauritius er kendt for sine skønne strande, sit dejlige vejr og det flotte koralrev. Kun få kender historien om den engelske interneringslejr i Beau Bassin. (Foto: Hanne Gundlach Jørgensen)

Afsavn, sygdom og død

Men familierne blev skilt ad. Mænd for sig og kvinder og børn for sig.

Fængslet på øen var blevet udbygget, og området var helt afspærret, så flygtningene hverken kunne have kontakt med deres familier eller med folk udefra.

De første seks-syv måneder blev en meget hård tid. Sygdomme som tyfus, dysenteri og malaria hærgede. I løbet af de første to måneder døde 41 flygtninge. Flere tog deres eget liv i fortvivlelse over at være spærret inde og med udsigt til, at de aldrig ville komme til Palæstina.

Men efterhånden fik de indsatte organiseret sig, og med hjælp fra det sydafrikanske jødiske samfund fik de tilsendt forskellige fornødenheder, herunder reli-

gjøse bøger og også en del instrumenter, så de kunne danne et orkester, der blandt andet opførte en koncert i nabobyen Rose Hill.

Fra 1942 blev forholdene betydeligt bedre. Nogle fik lov til at arbejde uden for lejren, og de adskilte ægtefæller fik lov til at mødes hver uge. Der blev oprettet skoler, to synagoger og en zionistisk komité.

Sydafrikanske forsøg på at få lov til at besøge fangerne og forsøg på at få dem løsladt blev imidlertid pure afvist af de engelske myndigheder. Englænderne fastholdt, at der var tale om illegale indvandrere, der havde begået kriminalitet.

Krigen nærmede sig sin afslutning, og i februar 1945 fik flygtningene endelig at

vide, at de kunne få tilladelse til at rejse ind i Palæstina. Seks måneder senere forlod alle 1307 jøder øen. Langt de fleste rejste til Palæstina.

Det er flere gange blevet fremhævet, at netop det, at flygtningene blev sendt til Mauritius og ikke tilbage til Europa betød, at langt de fleste af dem overlevede.

Det er sikkert også sandt, men det ændrer ikke ved, at englænderne holdt dem indespærret i næsten fem år under meget barske forhold.

Selvom Churchill var imod, at flygtningene var spærret inde og skal have sagt, at de skulle behandles som flygtninge og ikke som kriminelle – for »vi skal ikke have et britisk Dachau« – så var de engelske myndigheder delte.

Historien om jøderne i Beau Bassin er ikke særligt kendt. Men på Saint Martin Jødiske Begravelsesplads er der en særlig afdeling for de 127 jøder, der døde under interneringen fra 1940-45. I et kapel ved siden af er der indrettet et lille museum, der fortæller historien for at ære mindet om både de døde og de overlevende.

Der bor i dag omkring 40 jøder på Mauritius. De har ikke nogen relation til de indsatte fra 1940-45. Øen har en synagoge, der åbnede i 2005 og er tilknyttet det jødiske samfund i Sydafrika. ☺

Kavita og Kathe arbejder på museet om de jødiske flygtninge. Kathe (t.h.) er kristen og fortæller, at hun elsker Israel. (Foto: Hanne Gundlach Jørgensen)

Israel NYT

Læs sidste nyt på www.ordetogisrael.dk

Mossad fanger terrorleder i Iran

En meget opsigtsvækkende video blev offentliggjort af den israelske efterretningstjeneste Mossad i slutningen af juni. Videoen viser ifølge Mossad en iransk terrorist, som israelske agenter havde fanget på iransk territorium og afhørt et ukendt sted.

I videoen ser man en del af hans forhør, hvor han fortæller, hvordan Irans Revolutionsgarde havde givet ham våben og udstyr til at gennemføre et terrorangreb, som ifølge Mossad var rettet mod israelske forretningsfolk på Cypern. På baggrund af forhøret kunne cypriotiske myndigheder senere optrevle den terrorcelle, han var en del af.

Stor militæroperation koster soldat livet

I begyndelsen af juli gennemførte Israels hær en næsten to dage lang operation i Jenin på Vestbredden. Israel betragter byen som »en terrorrede«, hvor flere grupper holder til. Det primære formål var at konfiskere og destruere våben. Soldaterne fandt adskillige bomber – og

ødelagde de faciliteter, hvor palæstinensiske terrorgrupper fremstiller dem.

Da soldaterne efter knap to døgn trak sig tilbage, blev de angrebet. En israelsk soldat blev ramt af skud og døde. Cirka 12 militante palæstinensere mistede livet under operationen, fordi de angreb soldaterne.

Nogle af de dræbte palæstinensiske terrorister var under 18 år. Få dage senere blev tidligere premierminister Naftali Bennett interviewet af BBC. Her blev han spurgt, »om israelske soldater godt kan lide at dræbe børn«. Spørgsmålet vakte stor vrede, men Bennett fik ros for sit svar. Han spurgte blandt andet værten, om hun ville bruge ordet »børn« om personer, der forsøger at dræbe hendes familie. BBC undskyldte senere sprogbrugen, men ikke vinklen.

Mere israelsk fodboldsucces

I juni fik Israel bronze ved VM i fodbold for U20-hold. I juli fortsatte de flotte resultater så, da U21-holdet nåede EM-semifinalen, hvor de unge israelske mænd blev slået af England.

Semifinalepladsen betød, at Israel har kvalificeret sig til OL i Paris næste sommer. Her er det nemlig U21-holdene, der deltager.

SAS vil igen flyve til Tel Aviv

SAS har ansøgt de israelske myndigheder om at flyve til Tel Aviv fra København (og fra Stockholm) med opstart i begyndelsen af 2024. SAS har også tidligere, blandt andet i perioden 2012-16, fløjet til Israel.

Lettere rejse for palæstinensiske amerikanere

Israel vil gerne være en del af USA's visumprogram, som vil give israelere mulighed for at rejse til USA i 90 dage uden visum. I den forbindelse har Israel fra og med 20. juli tilladt palæstinensiske amerikanere, som bor på Vestbredden, at rejse til og fra Israel via Ben Gurion Lufthavn. Tidligere har de måttet rejse til og fra Vestbredden via Jordan. Der er cirka 35.000 palæstinensere på Vestbredden, som har amerikansk statsborgerskab.

I Gaza er der cirka 500 palæstinensiske amerikanere. Det er også planen, at de skal kunne rejse ud fra Ben Gurion, hvis de lever op til visse sikkerhedskrav.

Dobbelt terrorangreb i august

Fredag den 4. august blev en 19-årig palæstinenser skudt og dræbt af en israelsk bosætter. En gruppe bosættere lod deres får græsse på marker ejet af palæstinensere ved byen Burka. Da palæstinenserne bad dem forsvinde udviklede det sig voldeligt, hvilket resulterede i mordet på den 19-årige. To bosættere blev arresteret. Det var tredje gang i år, en bosætter dræber en palæstinenser på Vestbredden.

Dagen efter blev en israelsk betjent skudt og dræbt i Tel Aviv. Gerningsmanden var en palæstinenser, som var medlem af terrorgruppen Islamisk Jihad. To betjente henvendte sig til manden, som dræbte den ene, før han selv blev skudt og dræbt af den anden.

USA's regering har kaldt begge drab for terror, selvom

bosætternes advokater påstår, at der var tale om selvforsvar. Også den israelske oppositionsleder Yair Lapid har fordømt »den jødiske terror og den arabiske terror«. Om de jødiske terrorister siger han desuden, at »den opbakning, de får fra den mest ekstremistiske regering i Israels historie, minder om et diplomatisk angreb«.

Dødsstraf for angreb på synagoge

Robert Bowers, som angreb Tree of Life-synagogen i Pittsburgh i 2018, er blevet idømt dødsstraf. Bowers dræbte 11 personer i det, der beskrives som det mest dødelige antisemitiske angreb i USA's historie.

Finansminister tilbageholder penge til arabere

Bezalel Smotrich har valgt at tilbageholde 200 millioner shekel, som ifølge en aftale indgået under den forrige regering er øremærket til udvikling af arabiske byer i Israel. Den ultraortodokse indenrigsminister, Moshe Arbel, har advaret om alvorlige konsekvenser for byerne, hvis pengene ikke overføres.

Også på andre områder har Smotrich

tilbageholdt penge til arabere. For eksempel har han indefrosset 2,5 milliarder shekel, som over fem år skal bruges på udvikling af Østjerusalem.

Chikane af messianske jøder og kristne i Jerusalem

Omkring 1.000 mennesker havde 22. juni valgt at tage til lovsangskoncert i The Pavillon, som ligger i et shoppingcenter i Jerusalem og er ejet af messianske jøder.

Inde i koncertsalen blev der sunget som planlagt, men uden for dørene gik tingene ikke som håbet. En stor gruppe ultraortodokse jøder var nemlig mødt op for at chikanere deltagerne. Nogle forsøgte at blokere vejen ind til salen. Andre havde medbragt fløjter og trompeter, som de larmede med lige op i folks ansigt.

Det udviklede sig til skubben og klammeri, og en ældre mand fik et slag i ryggen, fortæller allisrael.com. Politiet var til stede og måtte eskortere mange af deltagerne til og fra salen.

Noget lignende skete i 2019. Begge gange var det den anti-missionske gruppe Lehava, der stod bag – denne

gang sammen med Or l'Achim. Begge organisationer hører til på den mest ekstreme national-religiøse fløj.

Hollywoodstjerne: »De dræbte Jesus«

Skuespilleren Jamie Foxx vakte forargelse, da han i august skrev på Instagram: »De dræbte den her fyr ved navn Jesus. Hvad vil de gøre ved dig? #falskvenskab #falskkærlighed«

Kort efter undskyldte Foxx over for det jødiske folk og forklarede, at han kun henviste til en enkelt person, som havde svigtet ham. Ikke desto mindre opfattede mange det forståeligt nok som et antisemitisk udsagn om, at det jødiske folk kollektivt var ansvarlig for drabet på Jesus.

Inden Foxx slettede opslaget havde flere – heriblandt andre stjerner – delt opslaget, og 130.000 havde liket det. ☹

FØRSTE REFORMLOV BLEV VEDTAGET - NU VENTER NYT DRAMA

Efter et turbulent forår vedtog Israels regering 24. juli den første lov i den retsreform, som blev præsenteret i januar. Det er en ændring af en af Israels basislove, og ændringen betyder, at Højesteret fremover ikke kan annullere love vedtaget i Knesset med den begrundelse, at de er »urimelige«.

Det har fået demonstrationerne til for alvor at blusse op igen, ligesom flere tusind frivillige reservister i hæren har sagt, at de ikke længere vil være til tjeneste.

Krisen kan eksplodere 12. september

Der er dog indgivet en række indsigelser mod lovændringen, og

Højesteret vil se på otte af dem. 12. september skal samtlige 15 højesteretsdommere afgøre, om de vil følge indsigelserne og nedlægge veto mod lovændringen fra 24. juli.

Skulle det ske, vil det være første gang, at Højesteret nedlægger veto mod en basislov. Det store spørgsmål vil i så fald være, om regeringen accepterer afgørelsen. Premierminister Netanyahu har ikke villet give en garanti for det. Og flere medlemmer af regeringen har sagt, at de ikke vil acceptere det. En meningsmåling viser, at kun 51 procent af befolkningen mener, at et potentielt højesteretsveto bør accepteres. 20 procent mener, det skal ignoreres, og 29 procent er i tvivl.

Hvis Højesteret nedlægger veto, og regeringen nægter at tage afgørelsen til

efterretning, så vil krisen i Israel blive uoverskuelig.

Endnu en lovændring venter

Benjamin Netanyahu har efterfølgende sagt til amerikanske medier, at regeringen senere på året agter at gennemføre en ændring af den komite, der udvælger landets dommere. Det er et af de mest kontroversielle forslag i reformpakken. Premierministeren sagde også, at resten af pakken næppe vil blive gennemført.

Det er meget usikkert, om hans støttepartier vil være tilfredse med, at de øvrige reformforslag bliver skrottet. Israellerne går et meget dramatisk efterår i møde.

Ordet og Israels nye formand:

»Et øje på Israel og et øje i Bibelen«

AF ANDERS HJORTH VINDUM

Ordet og Israels årsmøde 30. juni bød på nyheden om, at 58-årige Rolf Weber Jørgensen afløser Hakon Christensen som formand.

Rolf bor i Aalborg og er til daglig projektkonsulent i Luthersk Mission. Han har en sidegesjæft, hvor han sælger israelsk vin – blandt andet for at støtte Israel. Han har været med i Ordet og Israels bestyrelse siden november 2013 – de seneste seks år som næstformand.

Her fortæller han lidt om, hvorfor han har engageret sig i arbejdet.

Hvilken rolle har Israel spillet i dit liv?

Som ung volontør boede jeg nogle måneder i Jerusalem og var med på samtlige Joffiture. Der mødte jeg kulturen og historien og fik fantastiske naturoplevelser. På Joffiturene var der altid bibellæsning, som knyttede sig til de steder, vi besøgte, og på den måde begyndte nogle ting at bundfælde sig.

Året efter blev jeg ansat som Joffisekretær i Jerusalem og blev opfordret til at skrive en lille bog om zionismens historie – eller Israels nyere historie. Den bliver jo ved med at udfolde sig, og der går sjældent en dag, hvor jeg ikke er omkring israelske nyhedssites.

De seneste knap ti år har jeg haft det privilegium at være en del af Ordet og Israels bestyrelse og følge med på nærmeste hold. Jeg glæder mig til et fortsat godt samarbejde med kompetente ansatte og bestyrelseskolleger, hvor vi skal gøre alt, hvad vi kan for at holde fast i vores værdier og forankring, samtidig med at vi tilpasser strukturen og opgaverne til de muligheder og ressourcer. Gud betror os.

Hvorfor er det vigtigt, at der findes en organisation som Ordet og Israel?

Ordet og Israel blev stiftet oven på grusomhederne mod jøderne under Anden Verdenskrig – og før FN vedtog, at der skulle være en jødisk stat i området, hvor

Israel tidligere lå. Der var nogle mennesker, som læste Bibelen og læste tiden i overbevisning om, at Bibelens profetier om, at Gud ville samle sit udvalgte folk i Israel igen, var i færd med at blive opfyldt. De havde set, at mange europæiske jøder rejste til landet i årtierne op til Anden Verdenskrig.

Jeg ved ikke, om de ved stiftelsen i 1946 forventede, at der ville blive etableret en stat i 1948, men jeg ville gerne have overværet deres samtaler efter 14. maj 1948! Israels genopståen må have været en fantastisk bekræftelse af Guds troværdighed.

Ordet og Israels fundament er en urokkelig tillid til Bibelen og det, den fortæller os om Gud og hans handlinger – både i fortid, nutid og fremtid. Gud har brugt landet og folket Israel til at demonstrere, at han er hellig og kærlig og ønsker fællesskab med mennesker.

Ordet og Israels opgave er at have et øje på Israel og et øje i Bibelen og formidle begivenhederne i fortid, nutid og fremtid. Israel har nemlig spillet en rolle i Guds plan før, ligesom Israel spiller en rolle her og nu – og kommer til at gøre det i de sidste tider, inden Messias kommer igen. ☺

Rolf Weber Jørgensen (t.h.) sammen med tre af sine forgængere, (fra venstre) Samuel Roswall, Jan Frost og Hakon Christensen. (Foto: Anders Hjorth Vindum)

Trygge i en urolig tid

Sommeren er over os, og i skrivende stund er vi netop hjemvendt fra fire ugers ferie i Danmark. Det har været dejligt med gode gensyn, nye kartofler, regnvejre og danske jordbær, men det er nu helt bestemt også dejligt at være hjemme igen.

I starten af vores ferie deltog vi i Sommerstævnet. Det var fantastisk at være sammen med nogle af alle de mennesker, der beder for os, og mærke den opbakning til arbejdet, som vi så ofte føler os båret af. Tak for det!

To af de korte forårskurser blev desværre aflyst, og derfor har vi haft lidt ekstra tid til små projekter inde og ude. Vi har også haft besøg af venner og familie. Det har været godt, men nu glæder vi os til igen at have huset fyldt af kursister og discipelskoleelever!

Under ferien i Danmark er vi flere gange blevet spurgt, om vi er trygge nok ved at bo i Israel. Det er tydeligt, at de politiske uroligheder her i landet også har fyldt i de danske medier. Vores svar på spørgsmålet har hver gang været »ja, det er vi«.

Vi føler os trygge, og i den del af landet, hvor vi bor, er det meget lidt, vi mærker til egentlige uroligheder af nogen art. Vi ser indimellem en lille flok fredelige demonstranter, når vi kører hjem fra Genesaret Sø, eller når vi har handlet ind i Tiberias, men ellers bliver vi mest

Cecilie og Jakob har rundet deres første år som lederpar i Det Danske Hus. (Foto: Privat)

Der er trygt og fredeligt i området omkring Poriya. (Foto: Privat)

konfronteret med det, når vi læser nyheder. Det påvirker os selvfølgelig, men vi lever ikke i frygt for, hvad der kan ske med os.

Til gengæld kan vi godt mærke den splittelse, der er i befolkningen, og som ikke kun findes i Tel Aviv og Jerusalem, hvor størstedelen af demonstrationerne er. Den er også mærkbar her i lille Poriya. Vi har mærket det i vores menighed, Peniel, hvor flere menighedsledere har været tydeligt berørte over situationen, og hvor det fylder i prædikenerne, i bønnerne og i vidnesbyrd. Vi mærker det også, når vi taler med naboer og bekendte i byen. Nogle har stærke holdninger til den modsatte politiske fløj end den, de selv tilhører, men hos langt de fleste er det sorgen over hele situationen, der fylder.

Det, vi mest af alt står tilbage med, er de velkendte vers fra salme 122: »Bed om fred for Jerusalem: Gid de, som elsker dig, må leve trygt, gid freden må råde over din ringmur, og tryghed i dine borge!«

Må forbønnen for dette land og dette folk intensivere sig i denne tid.

**Kærligst Jakob, Cecilie,
Josva og Noah**

Josva og resten af israelitterne måtte tilbringe 40 år i Sinai-ørkenen, fordi de ikke havde tillid til Gud. (Foto: Frederik Overgaard)

Josva havde tillid til Gud på vejen mod løftets land

■ AF CAROLINE KALTOFT,
UNGDOMSKONSULENT I IMU OG TIDLIGERE JOFFIMEDARBEJDER

Jeg har ofte tænkt om Josva, at han må have været en høj og stærk mand, med ild i øjnene og et lidt arrigt udtryk i ansigtet. Jeg har tænkt, at hvis jeg mødte ham i virkeligheden, ville jeg sandsynligvis blive en anelse bange for ham.

Josva var en mægtig kriger, der oplevede meget voldsomme og barske ting. Som kriger slog han mennesker ihjel. Men han var en kriger for Gud, som gik foran og havde en tillid så stærk, at man næsten

ikke kan undgå at blive draget af den. Derfor er Josva en af de bibelske personer, som betyder noget særligt for mig. Han inspirerer mig, fordi han på trods af alt det voldsomme, han oplevede, bevarede tilliden til Gud og holdt sig til ham igennem det hele.

På tærsklen til et fantastisk land

Josva var søn af Nun og høvding for Efraims stamme. Oprindeligt hed han Hosea, men Moses gav ham i stedet navnet

Josva (4 Mos 13,16). Han var en del af følget under ørkenvandringen, og så fik han lov til at være tjener for Moses. Derudover var Josva en af de tolv mænd, som blev udvalgt til at udspejle Kana'ans land. Han var altså blandt de første få israelitter, som fik lov til at komme ind i det land, Gud havde lovet, at han ville give til Abrahams efterkommere. Nu, mange generationer og en slavetilværelse senere, stod de lige ved grænsen og skulle ind i landet for at se, hvordan situationen var derinde. Hvem var de folk, som boede der? Var de stærke eller svage? Mange eller få? Var jorden god til landbrug? Alt dette skulle de tolv spioner undersøge.

Det land, de mødte, var et godt og dejligt land, med træer, der bugnede af frugt. Men også et land med stærke folk og store befæstede byer, der skræmte israelitterne, da de hørte om det. De glemte, at Gud er deres Gud. De glemte, hvem han er, og at han på fantastisk vis havde sørget for dem i de mange år i ørkenen (4 Mos 13).

Og her stod så Josva og Kaleb. De eneste to tilbage af de udsendte spejdere, som stadig stolede på, at Gud ville hjælpe dem til at indtage landet. Israelitterne mistede troen på, at alting er muligt for Gud. Men Josva og Kaleb bevarede troen og forsøgte at overtale israelitterne til at fortsætte. Forsøgte at overbevise dem om, at når Gud var med dem, ville de sagtens kunne indtage landet, som han havde lovet dem, uanset hvor store forhindringerne så ud.

Hvor stærk en tro krævede det mon at stå foran tusindvis af mennesker, som var skræmte, trætte og frustrerede – og vove at sige, at Gud vil være der og hjælpe?

Når jeg tænker på mit eget liv og min menneskefrygt, som ofte får overtaget i svære situationer, får jeg i den grad en øjenåbner, når jeg læser om Josvas tro. Tilliden til Gud lyser ud af ham, og han holder fast i, hvad Gud har lovet, for han er helt sikker på, at Guds ord står fast som klippegrund.

Jeg tror, jeg skal minde mig selv om Josvas tro, næste gang min tandlæge spørger mig, hvad jeg laver til daglig. Her vil

Moses udhæver Josva til at lede folket ind i Kana'ans land. (Foto: Freebibleimages/Sweet Publishing)

jeg gerne kunne svare – uden at tøve – at jeg arbejder i en kristen organisation for at sprede evangeliet om en frelser for alle. I stedet for bare at svare, at jeg arbejder i en organisation med mange frivillige.

Det er ikke sikkert, at Josva har følt sig sikker i sin tro på Gud, men det er sådan set heller ikke det væsentligste. Det væsentligste er, at hans tillid til Gud trumfer, hvad han end har følt i de situationer. Og derfor får han og Kaleb – som de eneste af de israelitter, der blev befriet fra Egypten – lov til at komme ind i Kana'ans land. Ørkenvandringen blev forlænget på grund af folkets vantro, men Josva og Kaleb fik lov at se det nye land, fordi de forblev tro mod Gud.

Gud giver sejr

Josva oplevede Guds indgriben i mange flere situationer. Under ørkenvandringen

blev israelitterne angrebet af amalekitterne (2 Mos 17,8-16). Josva fik til opgave at lede slagets gang, mens Moses stod på en høj med Guds stav løftet. Så længe staven blev løftet op, var Gud med israelitterne, men så snart Moses ikke holdt staven op, fik amalekitterne overtaget.

Aron og Hur hjalp Moses med at holde staven løftet, når han blev træt, og på den måde vandt israelitterne. Det er en beretning i Bibelen, hvor jeg altid har haft mest fokus på Moses og Gud. Men nu, hvor jeg genopdager, at det er Josva, som ledte slagets gang, tænker jeg på, hvordan det må have været for ham. Har Josva haft tillid til Gud i situationen? Hvis han havde, var den så betinget af Moses' evne til at holde staven løftet? Jeg forestiller mig, at man fra slagmarken kunne se op på højen og se, hvordan det gik Moses med at løfte sta-

ven. Hvis jeg var Josva, ville jeg uanset min tillid, hele tiden have et halvt øje oppe på Moses for at se, om staven var løftet eller ej. Ville de vinde slaget eller lide nederlag?

Hvor er det fantastisk, at vores sejr og frelse ikke afhænger af en mand med arme, som kan blive trætte og skal kunne løfte en stav højt over jorden. Jesu arme på korset blev ikke sænket. De holdt stand, og når vi kigger på ham, kan vi se, at sejren er vores. Jeg har vundet, Jesus vandt. Det minder Josva mig om i denne beretning.

Indsat til at gå foran

Da israelitterne havde vandret rundt i ørkenen i 40 år på grund af straffen for ikke at stole på Gud, var Moses blevet en gammel mand. Han udvalgte på Guds befaling Josva til at lede israelitterne.

Josva skulle føre dem i krig og føre dem hjem igen. Han skulle lede dem over Jordanfloden og ind i det land, Gud havde lovet dem. Han fik således på Guds befaling overdraget lederskabet, inden Moses døde. Moses indsatte Josva med ordene: »Herren selv går foran dig, han vil være med dig, han vil ikke lade dig i stikken og ikke svigte dig; vær ikke bange, og lad dig ikke skræmme« (5 Mos 31, 8).

Sikke et ansvar at få givet! Der står mange tusind israelitter, som har fulgt Moses i mange år. De har boet i ørkenen og Gud har taget sig af dem. De har ikke været nemme at arbejde med. Og nu – lige inden de skal indtage det nye land – overdrager Moses ansvaret til Josva, fordi han ikke selv skal ind i Kana'ans land. Hvor må Josva have været overvældet, bange og måske en anelse ydmyg. Jeg ved, hvordan jeg selv får det, når jeg bliver tildelt et stort ansvar. Jeg bliver halvnervøs, og sender en bøn opad for at sikre mig, at Gud er med mig. Det tror jeg også, Josva har gjort – bare i langt større grad!

Men oven i ansvaret får Josva at vide, at Herren selv går foran ham og ikke vil lade ham i stikken. Det er nogle stærke ord at få – direkte fra hele universets Herre! Især fordi det ikke er tomme ord, der er sagt for at give kortvarig trøst. Nej, det er ord med handling bag!

Josva blev fyldt med visdoms ånd, fordi Moses havde lagt sine hænder på ham. Og Gud bad ham nu om at lede israelitterne over Jordanfloden og ind i det land, han havde lovet dem. Gud lovede Josva, at hvert sted, han satte foden, ville Gud give til dem. Ingen ville kunne holde stand mod Josva, så længe han levede.

Og herefter kommer der et vers i Bibe-

FLÆNGEDE SINE KLÆDER I SORG OVER FOLKETS FRYGT

Da 10 af de 12 spejdere fortalte, at Israel umuligt kunne indtage Kana'ans land, mistede folket troen på Guds løfter. Det skabte stor sorg hos Josva og Kaleb:

»Og Josva, Nuns søn, og Kaleb, Jefunnes søn, som havde været med til at udspejle landet, flængede deres klæder og sagde til hele israelitternes menighed: "Det land, vi drog igennem og udspejdede, er et meget, meget herligt land. Hvis Herren holder af os, vil han føre os ind i dette land og give os det, et land der flyder med mælk og honning. Gør ikke oprør mod Herren! I skal ikke være bange for landets befolkning, dem æder vi! Deres skygge har forladt dem, men Herren er med os. I skal ikke være bange for dem!"« (4 Mos 14, 6-9).

len, som jeg er meget glad for. Gud siger til Josva: »Jeg har jo indsat dig; vær modig og stærk! Nær ikke rædsel, og lad dig ikke skræmme, for Herren din Gud er med dig overalt, hvor du går« (Josva 1,9). Her møder vi igen løftet om, at Gud vil være med Josva. Men for mig personligt er der noget over starten af verset: »Jeg har jo indsat dig.«

Jeg tror, vi alle er blevet indsat af Gud til en opgave. Jesus har kaldet os til at sprede budskabet om ham ud til alle jordens folk. Det er et kald, vi alle tager del i på forskellige måder. Nogle af os skal kæmpe – næsten fysisk – for at fortælle andre

mennesker om, hvem Jesus er. Nogle af os får lov til at fortælle om vores tro til gode kollegaer, studiekammerater eller vores nabo. Og nogle af os får ikke sagt ordene højt, som vi gerne ville. Men jeg tror, at uanset hvor man er indsat, så kan og vil Gud bruge os – hver og én! Det eneste, det kræver, er, at vi stoler på Gud. At vi har en

tillid til, at han er med os og vil give os, hvad vi har brug for. For han har indsat os, og derfor er han også med os og lader os ikke i stikken. Det lærer Josva mig, og derfor bærer jeg disse ord med mig i mit hjerte, når opgaver virker for store. Så kan jeg hvile i, at Herren min Gud er med mig, overalt hvor jeg går. ☺

Her ved Jeriko ledte Josva folket ind i landet. (Foto: Tobias Hougaard)

MÅNEDENS LEDER

Besat af Vestbredden

AF ROLF W. JØRGENSEN,
FORMAND

Israels sikkerhed og fortsatte eksistens er ikke nogen selvfølge ud fra et menneskeligt perspektiv, selvom der er gået 75 år, siden den moderne stat blev oprettet, og Israels militær er stærkt som aldrig før. Talrige angreb, uroligheder, terroraktioner og fortsatte trusler i nutiden gør, at der stadig er al mulig grund til at tale Israels sag.

En af de mest komplekse problemstillinger i forhold til Israels sikkerhed og eksistens er håndteringen af de gamle bibelske landområder Judæa og Samaria, som

oftest bliver kaldt Vestbredden i de danske medier.

Området er omfattet af Oslo-aftalen, der blev indgået i 1995. Det var en foreløbig fredsaftale med henblik på, at den endelige status for området skulle være færdigforhandlet ved årtusindskiftet. Men sådan gik det som bekendt ikke, og derfor er fortolkningen af aftalen et stadigt diskussionspunkt mellem parterne.

Judæa og Samaria er at betegne som omstridte landområder, fordi der hverken er nogen færdig aftale om, hvem der har ret til hvad, eller findes en international lov, der definerer det. Derfor er det heller ikke korrekt at betegne området som besat af Israel.

Med Oslo-aftalen håbede man, at fornuften på begge sider ville sejre, og at det ville lykkes at nå frem til en tålelig form for sameksistens. Men der er ekstremister på begge sider, som gensidigt forbryder sig mod hinanden og den aftale, der trods alt foreligger.

Når det så er sagt, er der også grund til at sige, at en del af retorikken og mediedæk-

ningen på ingen måde gør det nemmere at finde frem til en løsning. Det gælder også FN, som ellers i sin tid var katalysator for, at Israel blev oprettet i 1948; i dag er FN nærmest besat af Vestbredden og notorisk på nakken af Israel med utallige fordømmelser og påstande om krigsforbrydelser og overtrædelser af menneskerettigheder, mens de overvejende vender det blinde øje til den anden side af sagen. Samtidig er FN og store dele af Vesten larmende tavse, når det gælder andre landområder i verden, hvor der helt klart er tale om, at et land besætter dele af et andet lands territorium.

Vestens »besættelse af Vestbredden« er fuldstændig ude af proportioner i forhold til, hvad der foregår andre steder, og verdensopinionens gentagelser af historiske såvel som faktuelle usandheder om området bidrager desværre kun til at destabilisere sikkerheden og skabe had til Israel og jøder, samtidig med at det fastholder palæstinensere i offerrollen. ☺

Serie: Bibelens byer ^{3/4}

Kapernaum

- Hvor Jesus boede

■ AF JOHNNY TIDEMAND

Det første, man ser, når man besøger ruinerne af Kapernaum, er den store hvide synagoge. Dernæst får man øje på en UFO-lignende bygning, som viser sig at være en kirke. Velkommen til byen, hvor Jesus boede!

I 1894 købte Fransiskanerordenen et område nord for Genesaret Sø. Et par vestlige arkæologer havde allerede været der og identificeret det som Kapernaum og udgravet en smule. Tyrkerne, som dengang havde landet, kendte ikke betydningen af området og ruinerne. Så Fransiskanerordenen købte det,

byggede et lille kloster, dækkede ruinerne til og etablerede en mark for at sikre ruinerne. Senere, da den politiske situation var mere positiv, begyndte de at udgrave det, vi i dag kender som Kapernaum.

Kapernaum blev grundlagt i hasmonæertiden i det 2. årh. før Jesus og var beboet indtil omkring 1.000 år efter Jesus. Arkæologerne har fastslået, at de tidligste bygninger i byen har været i brug gennem hele byens historie. Der er ikke tegn på nedrivninger og genopbygninger, som vi ser det mange andre steder. Byen har altså ikke i særlig høj grad været

berørt af krige, fx de to jødiske opstande i år 66-73 e.Kr og 132-135 e.Kr.

Navnet Kapernaum – Kfar Nahum – betyder »Nahums Landsby«, men har ingen forbindelse til den gammeltestamentlige profet Nahum. Navnets oprindelse er ukendt.

Byen anslås at have haft nogle få tusinde indbyggere på Jesu tid, og det var en by med god gang i erhvervslivet, især fiskeri fra Genesaret Sø. En stor havn fra Jesu tid har stukket cirka 75 meter ud i søen og vidner om dette. Der er også fundet spor efter andre former for industri, blandt andet glasproduktion, og også landbrug (korn og oliven).

Kapernaum lå ved hovedvejen mellem Tiberias (hovedstaden i Galilæa) og Damaskus (romernes hovedsæde i regionen), og meget trafik er gået gennem byen. Hovedvejen har givet direkte adgang til store eksportmarkeder langt væk, og særligt fiskeriet har haft en stor eksport. Da byen lå i grænseområdet, har der naturligvis været en toldbod (Matt 9,9), og der var også en militærbase, formentlig med omkring 100 soldater (i Luk 7,1-2 møder vi en officer).

Synagogen

En hovedattraktion i byen er den store hvide synagoge. Den er bygget i det 4. årh. e.Kr. af hvide, tilhuggede kalksten, som er bragt dertil fra et andet sted. Den lokale sten er nemlig sort basalt, så den flotte hvide bygning har skilt sig ud i byen, blandt alle de sorte huse.

Synagogen i Kapernaum, som er bygget i det 4. årh. e.Kr. (Foto: Johnny Tidemand)

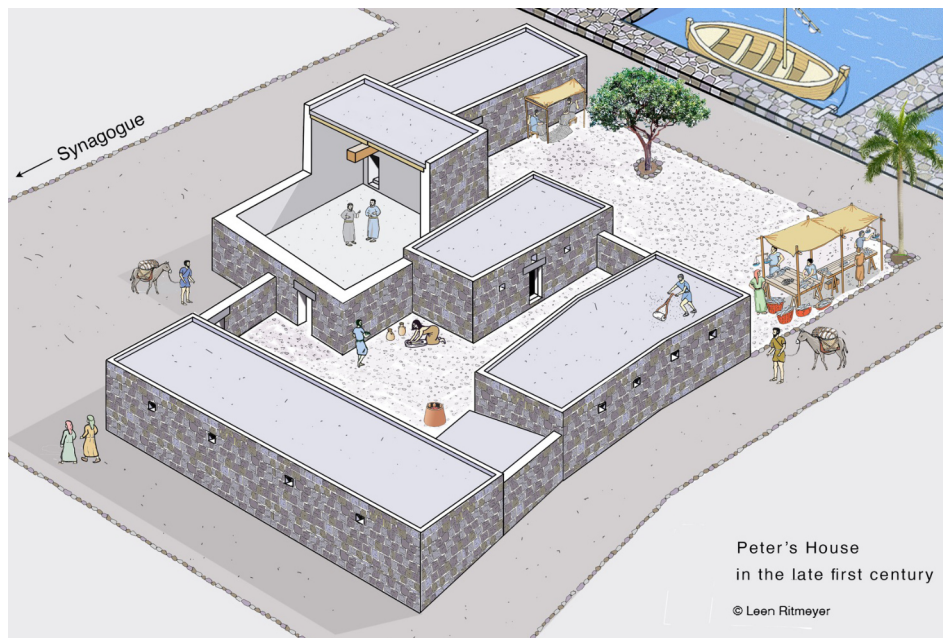
Gudstjenesterummet har flot udhuggede søjler og bænke i siderne til at sidde på. Der er inskriptioner og billeder af blandt andet en Davidsstjerne, en syvarmet lysestage og et shofarhorn ridset ind i stenene. Der er også et lidt mindre forsamlingsrum, som har været brugt til fester, fællesspisning og lignende.

Under den hvide synagoge har man fundet ruiner af en ældre synagoge, bygget af de sorte basaltsten, som resten af byen også er bygget af. Denne synagoge har formentlig lignet den, man kan besøge i Nazareth Village. Møntfund har dateret denne ældre synagoge til Jesu tid. Det er dermed en af de ældste synagoger, vi kender. Når vi læser, at Jesus underviste i synagogen i Kapernaum, så har det været i denne sorte bygning. Den er lidt mindre end den hvide, og Lukas fortæller os, at det var den lokale romerske officer, der havde ladet den opføre (Luk 7,5).

Peters hus

Få meter syd for synagogen ligger »Peters Hus« under den UFO-lignende kirke. Oprindeligt var det en almindelig bolig, bygget i 1. årh. f.Kr., men udgravninger har vist, at den allerede omkring år 50 e.Kr. blev brugt som kristen kirke.

På Jesu tid var det en lille klynge af bygninger med en åben gårdsplads (se tegning). Huset lå lige ud til hovedgaden gennem byen. Allerede før år 135 er væggene

Tegning af Peters hus, som det har set ud på Jesu tid. (Tegnet af Leen Ritmeyer)

blevet pudset, og der blev skrevet kristen graffiti på pudset, som nævner både Jesus og Peter. I 400-tallet blev boligen erstattet af en egentlig ottekantet kirkebygning. Det er overvejende sandsynligt, at dette var Peters hus, og at Jesus også boede her, da han flyttede til Kapernaum (Matt 4,13). Den historiske tradition om dette er meget stærk, både de skriftlige kilder og ikke mindst ruinerne af Peters Hus. Alene derfor er Kapernaum et must-see, når du besøger Israel.

Kapernaum i evangelierne

Fem af Jesu disciple boede i Kapernaum. Ud over Peter var det hans bror Andreas, det andet brødrepar Jakob og Johannes, og så tolderen Matthæus/Levi. Kapernaum var udgangspunktet for meget af Jesu virke i Galilæa,

og flere af hans mirakler skete her, (Luk 4,38-39, Matt 8,5, Mark 2,1-12, Luk 4,31-36, Matt 9,18-25). Jesus prædikede også i synagogen mindst én gang (Luk 4,31).

Den lamme mand

Særligt vil jeg fremhæve helbredelsen af den lamme mand, der blev sænket ned gennem taget (Mark 2,1-12). Ruinerne af Peters Hus matcher beskrivelsen i beretningen. Der var en gårdsplads mellem huset og hovedgaden, hvor folk kunne stimle sammen, og husets tag var af strå, så det var let at fjerne noget af taget, så de kunne hejse den lamme mand ned, hvor Jesus stod. En af de særlige detaljer i denne beretning er, at der står, at da Jesus så »deres tro«, dvs. den lamme mands venner, som havde bragt ham til Jesus, da tilgav Jesus den lamme (Mark 2,5). Et stærkt vidnesbyrd om forbønnens kraft! Lad os huske at bede for hinanden!

Dommen over byen

I Matt 11,23 finder vi Kapernaum på listen over byer, Jesus talte dom over, fordi de ikke tog imod ham som Messias. Det, at Jesus boede i Kapernaum, betød altså ikke, at byen var fredet. Det var ikke nok for dem at »huse« Messias; de var nødt til også at tage imod ham og tro på ham. Det er også et budskab til os i dag: Lad os ikke bare kende til Jesus, men vandre med ham hver dag i vores liv!

Ruinerne af Peters hus (Foto: Johnny Tidemand)

Tilbageblik på Discipelskolen F23

■ AF CHRISTOFFER R. CHRISTENSEN

Det er vildt! Tre måneder flyver afsted, når man har det sjovt, og det har i den grad været tilfældet for os unge disciple i Poriya dette forår. Første store oplevelse var at stå på ski på Hermon. Derudover har vi sprunget i faldskærm ud for kysten ved Haifa, sejlet i kano i Jordanfloden og vandret i ørkenen og meget mere. De store oplevelser skal fordøjes, men det er jo de ting, man blandt andet kan opleve ved at rejse til Israel. Jeg tænker tilbage på dem med stor taknemmelighed, men de helt store oplevelser har dog ligget gemt i Bibelen.

For undervisningen er den helt store skat, jeg har fået ved at tage på Discipelskolen. Det lyder kedeligt, men undervisningen skal forstås i bred forstand. De meget dygtige undervisere, der rejser hertil fra Danmark og udpensler evangeliet for

os, har bidraget enormt, men det er i lige så høj grad den undervisning, der ligger gemt på fredagsturene. Lige pludselig giver det mening, at Jeroboam byggede sine altre i lige præcis Dan og Betel, og at Jesus agerer anderledes i Herodes Filips område øst for Genesaret sø i modsætning til Herodes, den ræv, Antipas' område vest for. Det er i høj grad detaljerne i Bibelen, som er begyndt at give mening for mig efter tre måneder med mulighed for at få undervisning on location hver fredag. Det er en kæmpe gave, som ikke må tages for givet!

Ved siden af bibelundervisningen er mødet med den jødiske kultur også noget helt specielt.

Indimellem kan jeg godt tage mig selv i at tænke: »De er godt nok lidt skøre, de jøder«, men jeg

har fået øjnene op for, at den måde, de lever på, på mange eller i hvert fald nogle måder er funderet i TaNaKh, som vi kender som Det Gamle Testamente. Jeg er begyndt i højere grad at tænke om jøderne som et folkefærd, vi for alt i verden må huske at bede for. Nogle lever bundet til 613 love fra TaNaKh og tillader ikke sig selv at have en decideret personlig relation med Gud af den grund. Vi må bede om, at de får fjernet skællet fra deres øjne,

Undervisning på Karmels bjerg med udsigt over Jesreel-sletten.

men samtidig takke for de messianske jøder og dem, som arbejder for, at flere jøder får øjnene op for nåden og frelsen gennem Jesus.

Til afrunding kan det ikke understreges nok, hvor dejligt det er at opleve det hele med 20 andre unge kristne, som hver og én er der med samme formål: at bruge tre måneder på at dykke ned i Bibelen og få en masse sjove, skøre, oplysende og berigende oplevelser. Det er skønt at have et sådant fællesskab, og jeg under alle mennesker alene den oplevelse at have et fællesskab, hvor der er plads til alle, og hvor der er plads til at dele ud af sig selv uden at skulle præstere. Det er venner for livet, og jeg er så taknemmelig over, at jeg valgte at tage på Discipelskolen det her forår.

Udsigten fra Det Danske Hus bliver man ikke træt af på tre måneder.

Joffi Aarhus sendte nye joffiere godt afsted til Israel

■ AF BENJAMIN ELLEBY

I Joffi Aarhus afholder vi cirka hver tredje måned Joffiaften for joffiere i Aarhus og andre, som har lyst til at være med. En Joffiaften i Aarhus vil typisk bestå af et sabbatsmåltid med velsignelse af brød og vin samt den for mange kendte »shabbat shalom-dans«. Derudover vil der i løbet af aftenen også være lovsang og bibelundervisning ved en af Joffis undervisere. Vi er i omegnen af 10-15 stykker på sådan en aften. En aften, hvor vi er sammen i fællesskab om Gud og med hinanden, både i måltidsfællesskab, i lovprisning og i undervisning.

I Joffi Aarhus' bestyrelse er vi fire personer, som står for at afholde Joffiaftener: Julie Krogh Sjursen, Laura Ravn Rasmussen, Sarah Lærke Kure og undertegnede. Ud over

bestyrelsen er der mange frivillige, som gerne giver en hånd med til at afvikle aftenerne og hjælpe til med forskellige opgaver som madlavning, kagebagning, musik og sabbatsindledningen. Det er rigtig dejligt at mærke, at mange gerne vil hjælpe til med at bære aftenerne. Vi afholder Joffiaften, fordi vi har lyst til at skabe rammerne for, at folk, der har været i Israel, har et sted at mødes og være sammen i et fællesskab om Israel, om Bibelen og om Gud. Men det er ikke kun et fællesskab for unge, der har tilknytning til Joffi, men lige så meget for alle, der kunne være nysgerrige og interesserede i Israel og jødiske skikke. Alle er meget velkomne til at deltage i arrangementerne.

Til Joffiaften 16. juni var vi omkring 35

personer samlet i Aarhus til sabbatsmåltid og undervisning. Denne Joffiaften var dog lidt speciel, da den lå i forlængelse af introduktionen for de nye disciple og yadvalevere. På introduktionen fik de 23 nye joffiere lov til at møde hinanden for første gang samt få lidt mere udførlig information og mulighed for at stille spørgsmål til deres eventyr efter sommerferien. Derudover tog de også del i sabbatsmåltidet og fik indblik i, hvordan Joffi også kan tilbyde fællesskab med andre joffiere, når man er kommet hjem fra Israel. På aftenen havde vi besøg af Morten Vartdal, som holdt spændende undervisning ud fra emnet »omskæring og kristen tro«, som handlede både om jøders fysiske tradition med omskæring og om at tilhøre Gud i det indre og lade sit hjerte omskæres til at følge Herren og have Jesus boende i sit hjerte.

Rummet blev godt fyldt ud af de omkring 30 deltagere til Joffiaften i Aarhus 16. juni. (Foto: Benjamin Elleby)

GAMMELBRO CAMPING

SINCE 1958 · ÅRØSUND

MÆRK GULDET TÆÆÆT PÅ

Det bliver varmere, det bliver vaaarmere. Du kommer helt tæt på og får høj faglighed, givende øjeblikke, fantastiske venner oooog Gud tæt på.

Derfor siger vi #dufårguldmedhjem!

tjek
djurslands.dk

ij djurslands
efterskole

Nyt oplag af populær bibelkommentar

I mange år har Ole Andersens kommentar til Ezekiels Bog været udsolgt. Men nu er der kommet et nyt oplag, og derfor kan bogen købes på ordetogisrael.dk for 300 kr.

Bogen er en grundig gennemgang af Ezekiels Bog. Man får som læser dels et indblik i de overordnede linjer, de historiske forhold osv., dels en gennemgang af hvert enkelt vers i bogen. Bogen svarer med andre ord på stort set alle de spørgsmål, der kan stilles under læsningen af Ezekiels Bog.

ORDETOGISRAEL.DK

Danmarks største udvalg
af vin fra Israel
WWW.VINTRÆ.DK

Yad va lev – Senior og 40+

Yad va lev – Senior og 40+

Bliv frivillig i Jerusalem i 8, 6 eller 4 uger

Har du lyst til 8, 6 eller 4 uger i Jerusalem?

Med hjælpearbejde i et suppekøkken, på en frugtcentral, i en messiansk menighed – og andre steder. Og spændende ture rundt i Israel.

Så læs mere på ordetogisrael.dk,

Du kan også se billeder og læse mere på Facebooksiden

»Yad va lev Senior«.

		Uger	Dato	Tilmeldinger
2023				
3	Senior	8	20.8.-15.10	Optaget
4	Senior	6	22.10.-3.12.	Optaget
2024				
1	Senior	8	25.1.-21.3.	Ledige pladser
2a	40+	4	7.4.-5.5.	Optaget
2b	Senior	4	16.5.-13.6.	Optaget
3	Senior	8	25.8.-20.10.	Ledige pladser
4	Senior	6	31.10.-12.12.	Ledige pladser

• Pris, 2023: 21.500 kr./8 uger, 16.500 kr./6 uger, 11.500 kr./4 uger

Gurlu og Olaf Lagoni er koordinatorene for Yad va Lev Senior.

De kan kontaktes på mailadressen olagoni@city.dk

eller tlf. 30240742/20634898.

ORDETOGISRAEL.DK

»Det' for børn!«

Grib chancen for et spændende indslag!

Joffi Kids: børnearbejde i øjenhøjde

Har du lyst til at få Israel-perspektivet med ind i din børne- eller juniorklub eller på en sommerlejr?

Så kan du få hjælp hos Ordet og Israels børnearbejde, som vi kalder »Joffi Kids«. Det omfatter en gruppe frivillige medarbejdere, som har stillet sig til rådighed for at holde indslag om Israel i børne- og juniorarbejde rundt om i Danmark.

Du er meget velkommen til at henvende dig til en af følgende personer for at høre om mulighederne for en aftale:

Krista Andersen, *Frederikssund*

Tlf.: 47 38 58 58, krista.andersen@tdcads.dk

Sanne Langdahl, *Silkeborg*

Tlf.: 20877769, slangdahl@gmail.com

Daniel K. Munch, *København*

Særligt juniorer og teenagere

Tlf. 60 60 85 56, dkmunch@outlook.dk

Hanne Højgaard, *Tarm*

Tlf.: 42 53 19 48, hannerhoejgaard66@gmail.com

Erik og Helena Krabbe Bjørnholt, *Odense*

erik@hagebjerg.dk

ORDETOGISRAEL.DK

penta byg als

Søger gamle blade

Hvis nogen er i besiddelse af et (næsten) komplet sæt af Ordet og Israels blad – og gerne vil af med det – så modtager vi det meget gerne. Henvend dig i så fald til kontoret.

ORDETOGISRAEL.DK

Hør en tale på YouTube

På Ordet og Israels YouTube-kanal kan du lytte til undervisning og taler. Der ligger både nyt og gammelt. Du kan finde et link til siden på ordetogisrael.dk.

ORDETOGISRAEL.DK

Podcast: Lyt til andagter og nyheder

Hver måned kan du på Ordet og Israels podcast finde nye udsendelser. Der er både andagter, nyheder fra Israel og spændende interviews.

Find udsendelserne via din podcast-app eller via et link på vores hjemmeside under fanen »Undervisning«

ORDETOGISRAEL.DK

Få magasinet digitalt

Husk, at det er muligt at få Magasinet Ordet & Israel som PDF-fil sendt til din indbakke.

Enten som et supplement til den trykte version eller som et alternativ.

På vores hjemmeside kan du nemt ændre dit valg.

Bliv klogere

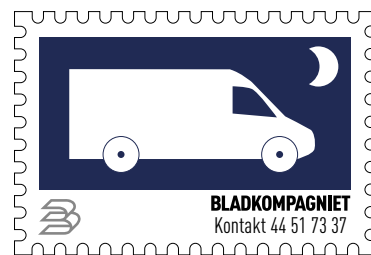

På Ordet og Israels hjemmeside finder du under fanen »Undervisning« et stort udvalg af spændende artikler, som har været bragt her i magasinet.

De er inddelt i underkategorier. Så hvis du for eksempel søger viden om »jødedom og fester«, »kristne arabere« eller »Jesu genkomst«, så kræver det kun få klik at finde et godt udvalg af artikler.

ORDETOGISRAEL.DK

TIL SIDST...

Israels 75 år blev fejret på Sommerstævne

AF ANDERS HJORTH VINDUM

I år er det 75-året for staten Israels oprettelse, og det blev markeret på årets Sommerstævne den første weekend i juli med temaet »Gud lover – Gud opfylder«. Israels ambassadør, David Akov, besøgte stævnet fredag aften og holdt en festtale, hvor han fortalte den gribende historie om Israels genrejsning som nation.

»Vi har igennem de sidste 75 år bygget et stærkt demokrati. Og det hele startede med et meget lille land,« sagde han og takkede tilhørerne for at markere jubilæet.

Mange deltagere og nye tiltag

I alt cirka 500 personer lagde vejen forbi Djurslands Efterskole i løbet af weekenden, hvilket var meget glædeligt efter et mindre dyk i deltagerantallet sidste år.

Deltagerne kunne blandt andet opleve et nyt tiltag i form af en markedsdag lørdag eftermiddag. Joffis sponsorkøb havde

fået ny rute, som gik direkte igennem hallen. Her heppede folk, samtidig med at de kunne handle på Ben Yehuda, gøre et kup på auktionen eller prøve andre spændende ting.

Velkendte gæster

Meno Kalisher, som er leder i den messianske menighed Jerusalem Assembly, stod for en del af undervisningen – og fortalte desuden sin fars historie (se side

4-5). Hans datter, Jael, som har besøgt Ordet og Israels arrangementer adskillige gange, var også med og sang spritnye sange.

Lørdag aften var der fint besøg, da to af Ordet og Israels stiftere, Georg Bartholdy og Frits Larsen, noget overraskende kiggede forbi for at fortælle om begivenhederne umiddelbart efter Anden Verdenskrig (hvh. general- og landssekretæren i forklædning). Også Aase og Per Weber fortalte om staten Israels og Ordet og Israels første tid.

Du kan (gen)opleve det alt sammen på Ordet og Israels Youtube-kanal. 📺

Løbere på vej ind gennem hallen. (Foto: Troels Ingemann)

Alle Ordet og Israels nuværende ansatte var med. (Foto: Troels Ingemann)

Der blev viftet med både danske og israelske flag, da ambassadør David Akov (nr. to fra højre på forreste række) besøgte årets Sommerstævne. (Foto: Troels Ingemann)